

UTDANNINGSDIREKTORATET

Postboks 9359 Grønland

0135 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon

Nina Skille, 75531634

Vedr Dronning Sonjas skolepris 2023

Nominasjon til Dronning Sonjas skolepris – Nordlands kandidat

Statsforvalteren i Nordland ønsker å nominere **Åjluovta skåvllå/Drag skole, Hamarøy kommune Nordland** til Dronning Sonjas skolepris 2023.

Vi har mottatt søknad fra skolen innen fristen. Åjluovta skåvllå/Drag skole har selv presentert seg på en god måte gjennom denne søknaden. Statsforvalteren har innhentet informasjon om skolen gjennom egne og offentlige statistikker, og vi har også snakket med flere saksbehandlere hos Statsforvalteren som har god kjennskap til og kunnskap om skolen.

Om skolen

Åjluovta skåvllå/Drag skole er et oppvekstsenter Drag ei av grendene i Hamarøy kommune, en langstrakt kommune nord i Nordland. Skolen med sine 89 elever og 28 ansatte, har 26 elever som lulesamisk som førstespråk, mens 30 elever har lulesamisk som andre eller tredje språk. I tillegg har skolen elever fra fem ulike nasjonaliteter. Skolen er en friluftslivskole som bruker naturen aktiv som sin læringsarena.

Åjluovta skåvllå/Drag skole er bygd og tatt i bruk i 1979, med nybygg fra 2012. Med et 25 meters basseng bygd i sammenheng med skolen fra 1990. Skolen ligger i høyden over Dragsvatnan. Stedsnavnet Drag kommer av at folk i tidligere tider drog båtene det korte stykket fra havet til Dragsvatnan. Det er en kultur skolen har holdt i hevd, og hvert tredje år gjennomfører skolen «gæsos/draget», der elevene drar skolens kjeks (Nordlandsbåt) fra havna på Drag til vatnan ved hjelp av stokker kjeksen kan rulle på. Gæsos/draget samler hele bygda, og det blir et stort følge av barnehager, foreldre og andre voksne. Folk kommer sammen, snakker med hverandre, og knytter bånd. Det høres mange språk når alle blir samlet.

Skolen har hatt en tydelig og god ledelse gjennom en årrekke, og den er kjent som en veldrevet skole med et stabil personale. Skolen har ikke utfordring med rekruttering og skolen er kjent for at folk «trives på Àjluovta skåvllå/Drag skole».

Skolen har dekorert alle rom med plakater med de ulike språkene som elevene bruker, for å synliggjøre mangfoldet i skolen, i tillegg bruker de sang og musikk fra alle nasjonalitetene. De ansatte opplever at elevene er nysgjerrige på de ulike nasjonalitetene, og tar i bruk hverandres språk. Hver jul arrangerer skolen kveldsarrangement der avslutningsnummeret er en ny sang om samhold og vennskap satt sammen av alle de ulike språk ved skolen. Elever og ansatte synger sammen, og ikke et øye er tørt hos publikum.

Skolen ligger nært idrettsanleggene idrettshall, kunstgressbane, ballbane, lysløype og akebakke. Elevene på Àjluovta /Drag får god svømmeopplæring da bassenget ligger i skolens bygg, og mange svømmer på fritiden. Flere svømmere fra Drag hevder seg i toppklassen i svømming i Nord-Norge. Det er også et aktivt fotballmiljø. På kveldstid er det mye aktivitet rundt skolen, da alt av idrettsanlegg er i tilknytning til Àjluovta skåvllå/Drag skole.

Skolen har en godt utstyrt sløydsal, og alle elever på Àjluovta skåvllå/Drag lager et utvalg av duodjeprodukter i løpet av egen skolegang (Duodje: Samisk håndverk). Det er et stort duodjemiljø blant ungdom og voksne på Àjluovta /Drag, og kulturskolen tilbyr duodje etter skoletid. Det er et populært tilbud, for alle, uansett etnisitet. Hamarøy kulturskole fremmes som et eksempel til etterfølgelse i regjeringens stortingsmelding om barne- og ungdomskultur. I meldingen fremheves blant andre tilbudet i duodje.

I tillegg har skolen nærhet til Àrransentret som er en viktig samarbeidsaktør innenfor museumsfag, foredrag og samarbeid innen samisk kultur og historie for bygda.

Skolen bruker friluftsliv og fjell i et helhetlige arbeid for at elevene skal lære seg samarbeid og respekt for hverandre og naturen. Skolen er beviste på at de gjennom dette arbeider utfordrer hjemmene økonomisk på at elevene må ha utstyr for å få gode opplevelser ute i naturen. Kommunen, skole og foresatte bidrar sammen slik at alle skal kunne delta uansett familieøkonomi eller manglende kunnskap om naturen. Befolkningen på Àjluovta /Drag er vant til og opptatt av friluftsliv og fjellturer, og innbyggerne på Àjluovta /Drag bidrar slik at elevene får oppleve samhold og felleskap med å bruke naturen som læringsarena. De foresatte som kommer flyttende til Àjluovta /Drag blir inkludert og går selv aktivt inn for å lære om tradisjon og kulturen i bygda og ved skolen. Skolen legger til rette for de familiene som ikke har forkunnskapen eller erfaring i bruk av naturen. De starter med turer og overnatting i nærmiljøet for å gjøre elevene trygge, vante og inkluderte i fellesskapet, til det den store ukesturen fra "Vaisa" til Hellmobotn på ungdomstrinnet [Avisa Nordland sin artikkel 2023](#).

Besøk på skolen forteller at de møter gjestfrie og blide elever og de blir tatt godt imot. Etter arrangement fra Den Kulturelle skolesekken får skolen tilbakemeldinger om aktive, positive elever som bidrar og deltar.

Skoleeier har mye positivt å si om Åjluovta skåvllå/Drag skole. De framhever den som en meget god skole, som legger stor vekt på å skape et godt læringsmiljø for sine elever. Det er blitt gjort gjennom et systematisk arbeid med friluftsliv gjennom mange år. Åjluovta skåvllå/Drag skole ligger i sentrum for lulesamisk språk og kultur. I tillegg er det også mange elever uten samisk bakgrunn. Gjennom friluftsarbeidet greier skolen på en forbilledlig måte å både fremme samisk språk og kultur og friluftsliv generelt. Dette i kontekst for trygt og godt læringsmiljø for elevene, der en lærer å bli kjent med hverandre og hverandres kulturer på en unik måte.

Gjennom det bygda har vært igjennom i det som blir kalt «Tysfjordjordsaken» har skolen greid å ha fokus på å bygge opp gode og trygge læringsmiljøer gjennom systematisk arbeid på tvers i lokalsamfunnet. Samtidig har skolen gjennom arbeidet med friluftslivprosjektene greid å gi elevene selvtillit og stolthet noe skoleeier fremhever at det står respekt av. Kommunen har utarbeidet en egen opplæringsplan som alle skolene følger, som skaper samhold mellom alle skolene. Her har skolene og kommunen sammen gode systemer for å avdekke og håndtere uønsket atferd, mistriksel eller elever utsatt for vold og overgrep.

Skoleeier forteller at når de har vært på besøk på skolen oppleves atmosfæren blant personalet som sjelden god, veldig imøtekommende og harmoniske, noe som også gjenspeiles på elevene.

Samarbeidet og samspillet mellom grunnskolene og barnehagene i kommunene vektlegges som godt. Samarbeidet er strukturert og formalisert som gir forutsigbarhet i kommunen. Den Kulturelle skolesekken er også en viktig aktør for arbeidet som gjøres på tvers av skolene og samarbeid mellom trinnene på de ulike skolene.

Samarbeid mellom hjem og skole

Skolen gir i sin søknad en god beskrivelse av samarbeidet med de foresatte, og hvorfor de anser skole-hjem-samarbeidet som viktig også utover et foreldremøte i halvåret. Det handler om et felles ansvar for elevene, å skape gode relasjoner, gjensidig tillit og respekt, både gjennom god informasjon, i formaliserte møter, men også ved at det er en gjensidig lav terskel for å ta kontakt. Rektor ved skolen fremhever foresatte sitt engasjement og samarbeid som en stor ressurs og som likeverdige samarbeidspartnere rundt elevene.

Statsforvalterens begrunnelse for nominasjonen

Åjluovta skåvllå/Drag skole er en skole som over tid har drevet godt til tross for omkringliggende utfordringer få andre skoler har vært i. «Tysfjordjordsaken» har vært betydelig omtalt i mediene og var lenge med på å gi bygda der skolen er lokalisert, et betydelig stigma.

Åjluovta skåvllå/Drag skole har jobbet proaktivt og utrettelig for å bygge positive selvbilder for skolens elever og de har bidradd med svært mye kompetanse i Jasska-prosjektet som har jobbet med forebygging og gjenopprettende prosesser etter Tysfjordsaken.

I dette arbeidet har Åjluovta skåvllå/Drag skole vist seg som en uredd og inkluderende aktør som har satt barnas fokus først og de har oppnådd svært gode resultater i arbeidet.

Åjluovta skåvllå/Drag skole har hatt en profesjonell og inkluderende skoleledelse over tid som har skapt mulighetsrom i den situasjonen bygda har vært i. Skolen er også den eneste i Norge der det undervises ikke bare i, men *på* samisk. Samisk brukes som undervisningsspråk i en rekke fag. Skolen har omtrent 70 prosent av de lulesamiske elevene i hele Norge og er en stor bidragsyter i å utdanne samisktalende elever som etterpå bidrar med sin språkkompetanse i viktige samfunnsfunksjoner som lærere, i media og innen forskning. Uten Åjluovta skåvllå/Drag skole er det vanskelig å se for seg at lulesamisk ville vært et levende språk i daglig bruk i dag.

Skolen har deltatt i Læringsmiljøprosjektet i regi av Utdanningsdirektoratet. Skolen sier selv at de fikk god veiledning til en systematisk forbedring av egen praksis. De fikk ta del i paradigmeskiftet i forståelsen av mobbebegrepet, og har en utviklet felles holdning til at mobbing skjer i et fellesskap, og at det alltid er fellesskapet som må styrkes. Derifra kom motivasjonen til å løfte fram det arbeidet vi gjør for et trygt og godt fellesskap gjennom vår bruk av naturen. Det ga oss et språk til å utvikle arbeidet vårt videre. Resultater fra de siste elevundersøkelsene viser at skolen har hatt en positiv utvikling på de fleste områder – både sammenlignet med seg selv og med andre (fylket og nasjonalt).

På de fleste indikatorer har skolen god fagligutvikling. Andelen elever som føler seg mobbet ved skolen, ligger stabilt lavt og godt under både fylkesnivå og nasjonalt nivå. Statsforvalteren har i perioden 2017 til 2023 kun hatt en klagesak på skolemiljø fra skolen.

Skolen har aktivt elevmedvirkning noe som søknaden og artikkelen i Avisa Norland viser, god elevinvolvering- og medvirkning er en god indikator for å lykkes med trivsel og godt læringsmiljø.

Med bakgrunn i de opplysningene som foreligger, skolens søknad og kunnskapen Statsforvalteren i Nordland har om skolen, ønsker vi å nominere Åjluovta skåvllå/Drag skole som Nordlands kandidat til Dronning Sonjas skolepris 2023.

Med hilsen

(e.f.)

Nina Skille
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent